

ÖZLEM DENİZMEN / KARTLARINLA MUCİZE YARAT

DESTEK YAYINLARI: 353
KİŞİSEL FİNANS: 2

ÖZLEM DENİZMEN / KARTLARINLA MUCİZE YARAT

Her hakkı saklıdır. Bu eserin aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

Genel Yayın Yönetmeni: Ertürk Akşun
Editör: Özlem Esmegül
Son Okuma: Aslı Bahşi
Kapak Tasarım: İlknur Muştu
Sayfa Düzeni: Cansu Poroy
İllustrasyon: Aslı Kocatepe Bayav

Destek Yayınları: Temmuz 2013
2. Baskı: Ağustos 2013
3. Baskı: Ağustos 2013
4. Baskı: Eylül 2013
5. Baskı: Ekim 2013
6. Baskı: Kasım 2013
7. Baskı: Aralık 2013
8.-12. Baskı: Şubat 2014
13.-14. Baskı: Mayıs 2014
15. Baskı: Nisan 2020
Yayıncı Sertifika No: 13226

ISBN 978-605-4771-58-5

© Destek Yayınları
Abdi İpekçi Caddesi No. 31/5 Nişantaşı/İstanbul
Tel. (0) 212 252 22 42 – Faks: (0) 212 252 22 43
www.destekdukkani.com – info@destekyayinlari.com
facebook.com/DestekYayinevi
twitter.com/destekyayinlari
instagram.com/destekyayinlari
www.destekmedyagrubu.com

Deniz Ofset – Nazlı Koçak
Sertifika No. 40200
Maltepe Mahallesi
Hastane Yolu Sokak No. 1/6
Zeytinburnu / İstanbul

ÖZLEM DENİZMEN

Cep Kitapları Serisi

KARTLARINLA MUCİZE YARAT

Kredi Kartları sektörüne büyük emeği geçmiş, 24 Nisan 2013 tarihinde ebedi yolculuğa uğurladığımız, sevgili adağım, iyilik meleği, Tunacan'ın annesi, Özlem İmece'yi özlüyoruz.

Özlem'in hayali anne babasını kaybetmiş çocuklar için bir fon kurmaktı.

Ben, bu kitabımı Özlem'e ithaf ediyorum.

Nur içinde uyu sevgili Özlem.

Seni seviyoruz.

Yazarın tüm telif gelirleri "Özlem İmece anısına"
Darüşşafaka Cemiyeti'ne bağışlanacaktır...

İÇİNDEKİLER

Özgeçmiş	11
Önsöz	13
Sunuş ve Teşekkür	15
Bölüm 1 Hık Demiş Burnunuzdan Düşmüş.....	17
Bölüm 2 Üç Silahşörler: Asgari, Limit, Son Ödeme Tarihi ..	27
Bölüm 3 Dans Başlıyor	37
Bölüm 4 Tutmayın Beni Alışverişim Geldi.....	51
Bölüm 5 Eller Yukarı: Nakit mi, Kart mı? Banka Kartı mı, Kredi Kartı mı?	61
Bölüm 6 Ey Tanrım, Bana Kaç Tane (Kart)... ..	69
Bölüm 7 Ücretler Lahmacun Gibi	77
Bölüm 8 Kart Judosuyla Gücü Kendinize Çevirin.....	83
Bölüm 9 Borç Ödenmezse Canınızı Alacak Halleri Yok.....	91
Bölüm 10 İnternette Alışveriş Ederken	107
Bölüm 11 Ek Kart Dert Kart	113
Bölüm 12 Kimse Beni Dolandıramaz	117
Bölüm 13 Faizsiz Bankacılığın Sunduğu Kredi Kartları.....	127
Bölüm 14 Burcunuza Göre Kart Haritanız	129
Kredi Kartı Ehliyeti Sınavı	133
Kendi Kendime Sözüm.....	137
Foder Yönetim ve Danışma Kurulu 2020	139
İstanbul Finans Merkezi Yolunda Hedef 20.000 Kadın	140
Üç Kumbara	141

Para Durumu sosyal bir girişim. Amacı, ülkemizdeki bireysel para kullanım bilincini artırmak. Oy vermek nasıl hepimizin hakkıysa, günlük hayattaki para konularında temiz ve doğru bilgi sahibi olmak da hakkınız.

Finansal okuryazarlık konusunda, sizlerle ilk olarak 2010 senesinde CNBC-e ekranında Para Durumu markası altında buluşmuştuk. Bir televizyon programı olarak başlayan Para Durumu 10 yıl boyunca birçok farklı platformlarda varlığını genişletti. Peki neler mi yaptık bu 10 yılda?

10 sene boyunca CNBC-e, A Haber, TRT Türk, Star TV ekranlarından milyonlarca insanımıza ulaştık. Şimdi ise NTV üzerinden Para Durumu programı ile karşınızdayız.

Posta gazetesi ile Türkiye'nin dört bir yanına ulaşıyoruz.

Türkiye'nin ilk kişisel para yönetimi (her eve lazım başucu) kitabı Cebinde Mucize Yarat 34. baskısını, Bolluk ve Bereket İçin Yer Aç 5. baskısını yaptı.

Her şey çocuklar için dedik, çocuklara özel finansal okuryazarlık eğitimleri geliştirdik. 514 bin çocuk bire bir eğitim aldı. Bugün artık harçlıklarını yönetebiliyor, istek ihtiyaç ayırt edebiliyor ve minik hedefleri için birikim yapabiliyorlar.

Hedef 20 bin kadın dedik ve sazlı sözlü, tiyatrolu İSMEK KADIN seminerlerimizle tam 20 bin kadınıma finansal okuryazarlık eğitimi verdik.

Gençlerimiz Türkiye'nin istikrarlı büyümesinin gücü. 25 bin üniversiteli genç finansal okuryazarlığın ne demek olduğunu artık daha iyi biliyor.

Türkiye'nin ilk finansal okuryazarlık içeriğine sahip internet sitemiz paradurumu.com üzerinden kişisel finans konularında bilinçlendirmeye devam ediyor, halkımızdan gelen soruları yanıtlıyor, en güncel ve en doğru haberleri takipçilerimizle paylaşıyoruz.

Finansal Okuryazarlık konusunda uygulamalı eğitim vermek isteyen şirketlere içerik ve malzeme desteği veriyor, eğitmen eğitimi düzenliyor, kurumlar adına (bize özgü yalın, eğlenceli ve katılımcı yöntemlerimizle) eğitimleri gerçekleştiriyoruz.

Para Durumu sosyal girişiminin yanı sıra, 2013 yılında Türkiye'nin ilk Finansal Okuryazarlık ve Erişim Derneği FODER'in kuruluşuna öncülük ettik.

Son olarak da, Fintech alanında bir yapay zekâ robo-tasarruf asistanı Money'yi kurduk.

Ve daha yapacak çok işimiz var...

Umudumuz, bunu sizlerle beraber, Türkiye ailesi olarak hep beraber başarabilmek.

“Bu eserde yer alan fikir ve görüşler yazarın kendisine aittir. BKM A.Ş.’nin fikir ve görüşleri burada yer alanlardan farklı olabilir.”

ÖZGEÇMİŞ

Finansal okuryazarlık öncüsü, Para Durumu, Moneye ve Finansal Okuryazarlık ve Erişim Derneği (FODER) Kurucu Lideri.

Lisans eğitimini Cornell Üniversitesi Endüstri İşletmeciliği bölümünde tamamladı. MİT Sloan School of Management'ta MBA yüksek lisansı yaptı. Stanford'da "Pazarlık", GE Crotonville Merkezi'nde "Liderlik", Harvard Business School'da "İleri Seviye Yönetim", Harvard Üniversitesi Kennedy School of Government'da "21. Yüzyıl Kamu Politikaları Liderliği" programlarını bitirdi.

İş hayatına 1994 yılında ABD'de Merrill Lynch Yatırım Bankası'nda "Finansal Analist" olarak başladı. Ardından Türkiye'ye dönerek iş hayatına Garanti Yatırım Bankası'nda devam etti. Doğuş Grubu'nda Bütçe Planlama, Strateji, İş Geliştirme, Yatırımcı İlişkileri başta olmak üzere çeşitli görevler üstlendi. Halen Doğuş Holding Yönetim Kurulu Başkan Danışmanlığı ve Doğuş Otomotiv yönetim kurulu üyeliği görevlerini sürdüren Denizmen, dünya çapında "sürdürülebilirlik" alanında otorite ve standartları belirleyen kuruluş Global Reporting Initiative'in (Küresel Raporlama Girişimi) Türkiye'den seçilmiş ilk Yönetim Kurulu üyesidir.

Denizmen, eğitim projeleri, seminerler, gazete yazıları, televizyon programları ve sivil toplum aracılığıyla; ülkemizde sürdürülebilir bireysel para yönetimi (harcama/bütçe/birikim/borç/yatırım) ve davranışsal mikro ekonomi bilinci konusundaki kanaat önderidir.

2010 yılından beri ülke çapında finansal okuryazarlık girişimine öncülük etmektedir. İlk adımı PARA DURUMU.com dijital medya platformu, sonrası televizyon programları ve üç kitap yazarak milyonlara erişmekte. Kadınlar ve gençleri kapsayan birçok sosyal proje üretti, 90.000 KADINA bire bir seminer verdi. Çocuklara özel 3 Kumbara Harçlık Eğitimi Programı ile MEB bünyesinde 81 ilde 514.000 çocuk ve ailesine erişildi.

Ülke çapında başlattığı Finansal Okuryazarlık hareketinin sürdürülebilir olması amacı ile 2012'de Finansal Okuryazarlık ve Erişim Derneği'ni (FODER) kurdu, 2017 yılına kadar kurucu başkanlığını üstlendi. Son olarak da, Fintech alanında bir yapay zekâ robo-tasarruf asistanı Money'yi kurdu.

Denizmen, evli ve iki çocuk annesidir.

ÖNSÖZ

250 kilometre hızla giden kırmızı bir araba. Kaza yapıyor. Suçlu kim? Hızlı gidebiliyor diye araba mı, yoksa sürücü mü? Nasıl araba kullanmak için sürücü ehliyeti gerekiyorsa, kredi kartı kullanmak için de “ehliyet” lazım. Sizin ehliyetiniz var mı? Kredi kartını doğru kullanmayı biliyor musunuz?

“Tabii ki kredi kartı kullanmayı biliyoruz. İstedüğün yerde limitin kadar alışveriş yapıyorsun. Sonra kasadaki görevliye kartı veriyorsun, o da POS makinesini sana uzatıp şifre yazdırıyor. En son olarak da fişini alıyorsun, iş bitiyor. Taksitlerin de bulunduğu ekstre her ay geliyor, onun da asgarisini ödeyip kartı kullanmaya devam ediyorsun. Hatta lazım olduğunda istersen ATM’den nakit bile çekebiliyorsun... Bunda bilmeyecek ne var?” diyorsanız elinizde tuttuğunuz bu kitap tam sizin için. Belki son ödeme tarihinizin günü, olması gerektiği gün değil. Belki limitinizde bir hata var. Belki de gereğinden fazla kartınız var. Ya da kredi kartı hiç sizin için değil. Kart kullanımınız yüzünden istenmeyen sonuçlarla karşı karşıya kalmak istemiyorsanız, bu kitaptaki bilgilerden bağımsız adım atmayın.

İşte her eve lazım, kritik bilgi ve ipuçları ile dolu Kartların-la Mucize Yarat kitabı. Ben müziği çalıyorum, dans etmesi sizden... Hepinizi piste bekliyorum.

Özlem Denizmen

SUNUŞ VE TEŞEKKÜR

Bankalararası Kart Merkezi (BKM) olarak 2010 yılından bu yana “nakitsiz ödemeler toplumu” hedefi ile adımlar atıyoruz. Bu hedefin ekonomimizin kalkınması için kritik yapıtaşlarından biri olduğuna inanıyoruz. Çünkü, ödemelerimiz kartlar ve mobil cüzdanlar gibi nakit dışı araçlarla yapılırsa:

- Vergi gelirleri artar ve vergi yükü adil bir şekilde dağılır.
- Nakit operasyonundan kaynaklanan maliyet ortadan kalkar.
- Suç gelirlerinin aklanması güçleşir, suçla mücadele kolaylaşır.
- Bireylerin finansal sisteme dahil olması sağlanır, finansal sistemin etkinliği artar.

Nakit dışı ödemelerin sağlıklı ve sürdürülebilir şekilde büyümesi için ise kartların bilinçli kullanılmasının son derece kritik olduğunu düşünüyoruz. Elinizde tuttuğunuz bu kitapta ise kartlarımızı nasıl bilinçli kullanabileceğimize dair basit ve etkili pek çok öneri var.

Çeşitli platformlar aracılığıyla ülkemizde finansal kapsayıcılığın ve finansal okuryazarlığın artırılması için pek çok çabanın içinde yer alan Sn. Özlem Denizmen'e bu vesile ile sektör adına da teşekkürlerimizi sunuyoruz.

BKM'nin 2013'teki ilk baskısından bu yana desteklediği bu kitabı okuyan herkesin, ülkemizde bilinçli kart kullanımını konusunda en önemli sözcülerimiz olacağına inancımız tam.

Keyifli okumalar...

Dr. Soner Canko

Genel Müdür, Bankalararası Kart Merkezi

BÖLÜM 1

HIK DEMİŞ BURNUNUZDAN DÜŞMÜŞ

“Herkes insanlığı değiştirmeyi düşünür, ama hiç kimse önce kendini değiştirmeyi düşünmez.”

Tolstoy

Kanınız canınız olan çocuklarınızın karakteri bile size benzemezken, inanın paranızın karakteri hık demiş burnunuzdan düşmüştür. Kredi kartı ise sizin “plastik” haliniz gibidir.

Öyle ki, paranız sizin gibi yaşar, düşünür, hareket eder ve davranır. Bir tek adı yoktur keratanın, aynı “siz”dir.

Siz ne kadar savruksanız, o da ekstra öylesine uçuşur durur. Siz ne kadar sakın ve temkinliyseniz, o da garantici ve ağır adımlarla yürümeyi tercih eder. Siz ne kadar risk severseniz, o da büyük sıçramalar ve heyecan ister. Siz kendinizi iyi hissetmezseniz, o da kendini iyi hissetmez. Nasıl ödeyeceğini bilmediği şeyler için borçlanır, kimi zaman da kredi kartına yüklenir.

Yapacak bir şey yok... Huydur, çeker...

Bu yüzden eğer para durumunuzla ilgili hoşunuza gitmeyen şeyler varsa, mevcut gidişattan memnun değilseniz, kendinizi deşin... Para karakteriniz nedir? Ya eşinizin? Nişanlınızın? Anne babanızın? Ortağınızın?

İşte liste:

Sizin Para Karakteriniz Hangisi?

Alsak alsak ne alsak (ateşböceği) karakteri: Bol keseden saçan bir karakterseniz işiniz zor. Bu karaktere sahip kişilerin paralarını takip etmesi kolay değil. Paranın sahibini ara ki bulasın. Ya uçuş millerini nerede değerlendireceğinin seçimini yapıyordur ya da en lüksünden bir spor salonuna üye olacaktır. Canı sıkılır pat alışverişe; sevgilisinden ayrılır hop plansız bir yurtdışı tatiline; bunalıma girer sabaha kadar eller havaya, gelsin hesaplar gitsin garsonlar... Bu karaktere sahip kişilerin duygusal durumları bile onlar için alışveriş bahanesidir. Üzülürler harcarlar. Sevinirler harcarlar. Hiçbir fırsatı kaçırmaz paralarını saçarlar. Yedi sekiz kredi kartları vardır. Ancak kredi kartı ekstreleri kapıya dayanınca, işte o an gelince... Kalakalırlar. Suçlamaya başlarlar... Gene borç, gene borç yığılıvermiştir.

Özlem'in reçetesi:

*Paramızın karakteri değişmez. Fakat gelişebilir.
Önce farkında olmak gerekir.*

Damlaya damlaya göl (birikimeci karınca) karakteri:

Bu kişiler "Bugün var ama yarın ne yaparız?" kaygısıyla yaşayıp paraya dair davranışlarını da bu mantığa göre düzenler; varlık içinde yokluk çeker; ister yastık altında ister kavanoz dibinde, biriksin de nasıl birikirse biriksin derler. Bankada mevduatı çok severler. Riske pek yanaşmazlar.

Yeni finansal ürünlerle tanışmada zorluk çekerler; olur da, ya kandırılıyorsa, ya konuyu yanlış anladılarsa diye endişelenirler. İki kuruş fazla kazanalım derken eldeki bulgurdan olmak ihtimalini akıllarından çıkarmazlar. Kredi kartlarındaki tüm mil, puan, bonus ne varsa toplar, bunlardan sonuna kadar faydalanırlar. Kredi kartlarına bağlı otomatik birikim hesaplarının yanı sıra bireysel emeklilik hesapları vardır. Kredi kartlarının limitlerini kontrol eder, gerektiğinde çağrı merkezini arayıp düşürtürler.

Her şey para mı (başını kuma gömen devekuşu) karakteri: “Bir kere gelmişiz şu dünyaya, hayatta paradan daha değerli şeyler var” derler. Var elbette... Bu karaktere sahip kişiler para dışındaki her şeye konsantre olur. Ceplerinde olan bitenin hiç farkında değildirler. Ne ödedikleri hesaba bakarlar, ne aldıkları para üstünü sayarlar, ne de kredi kartı ekstresini incelerler. Üstelik bankadan gelen mesajları da

okumaya bile gerek görmeden silerler. Kesin kampanyadır, reklamdır... Parayla fazla yüz göz olmak istemezler. Parayı kontrol etmek ve yönetmek konusunda hayli isteksiz davranırlar. “Harcamak varken yönetmek de ne?” diye düşünürler. Kart borçları önlerine gelince de olaya birden yabancılaşırırlar... “Allah Allah! Ne harcadık ki biz bu ay bu kadar yahu... Zaten bu kredi kartları hep tuzak” yakınmaları başlar. Parayla ilgili tutumlarını gözden geçirmek yerine kredi kartlarını suçlamayı uygun bulurlar. Bu yüzden de kredi kartı ekstresinin zarfıyla bir ay boyunca bakışır dururlar.

Paran mı var derdin var (ürkek tavşan) karakteri: Parayla ilgili hayal bile kurmazlar. “Para geldiği gibi gider” derler. Onlar için önemli olan temel ihtiyaçların giderilmesidir. Bunun dışında her şey gereksiz ve “zengin işi”dir... Yatırım yapmak, daha büyük bir ev almak, arabayı değiştirmek... Bunların hayalini bile kurmak yersizdir. Ne gerek var. Onlar için para çoğu zaman suçludur ve paranın gözü hep kördür. “Fazla para adamı bozar” felsefesiyle hayata devam ederler. Kredi kartları vardır, ama bunun nedenini bilmezler.

Siz hangisisiniz?

Para karakterinizi tanıdığınız zaman ekonomik hayatınızı yönetmeniz kolaylaşır. Kredi kartınızla olan ilişkinizi de düzenlersiniz. İlk sağlıklı adımları da böylece atmış olursunuz. Kredi kartı, eşler arasında tartışma konusu olabilir. Biri harcamayı sever, diğeri tutumludur. Birbirinizin karakterini çözerseniz, bu konuyu da saygı ve sevgi çerçevesinde birbiriinizi yıpratmadan halledebilirsiniz.